

בס"ד. ימי בין המצרים תשע"ט.

על אהבת חינוך של ר' יצחק מוורקי.

שמעתי בשם קדשו שאמר בפרשת וישב ויראו אותו מרחוק ויתנכלו אותו להמיתו, היינו באם דוברים אחד עם השני אז יכולים לברר אשר השנאה למגן הוא, וכי נזרקה לשון הרע ושקר. וממילא נעשים אוהבים, אבל אם נתרחקו שני אנשים אחד מהשני, ואינם באים לידי דיבור ביחד, שישאלו אחד את חברו מה ראה על ככה לעשות כן, ושישמע תירוצו של חברו, אז השנאה מתגברת יותר ויותר מעת לעת, וזה ויראו אותו מרחוק, היינו שלא נתקרבו, רק הלכו ממנו ברחקות, ועל ידי זה בא אחר כך השנאה יותר ויותר עד ויתנכלו אותו וכו' והבן.

פעם הקשה על מה שאמרו חז"ל (גטין דנו) אקמצא ובר קמצא חריב ירושלים למה מזכירין את קמצא על גנות זה, ותירץ משום דאוהב נאמן צריך בעצמו לבוא על שמחת אוהבו והוא לא עשה ועל ידי זה גרם החורבן ולכן מזכירין גם אותו לגנאי על זה שגם על ידו נחרב הבית מקדש.

בהיות מורנו ורבנו הקדוש הרב ר' יצחק מווארקי בווארשא, באה אשה אחת וילד על זרועותיה בבקשה. להיות בעלה יושב בסיביר זה שבע שנים. אולי יוכלו להשתדל לשלוח בעלה משם למקום שיש רב להשתדל בשילוח הגט. היושבים עמו תמהו מה לזונה ובנה בן שתי שנים כאן. אמר מרן להרב ר' מוטיל, וכי יש רחמנות גדול מזו שאין רצונה לשבוק היתירא ולאכול איסורא. ור' מוטיל זקני הרבה השתדלותו בליווי מרבו ופעל לטוב.

אמר מה שאמרו חז"ל לגבי עצרת קשה עלי פרידתכם הפירוש הוא שקשה על השם יתברך פרידת ישראל זה מזה על ידי הליכתם לביתם. וזה פרידתכם, מה שאתם נפרדים זה מזה, כי בירושלים היו באחדות ובכנסיה.

שמעתי מפי הרב הקדוש בוצינא קדישא חסידא ופרישא מורנו ורבנו הרב ר' יצחק מווארקי נשמתו עדן אשר התאכסן בביתי כמה פעמים על שבת ופעם אחת ביום ה' בא לשבות ועמד לפני הפתח ואמר שנוסע הלאה ולא ישבות ואנכי הכינותי כיאות וכראוי לו אז נבהלתי והפצרתי שיבא לביתי ובא לביתי ואמר אז הגד נא מצוה נשגבה כהכנסת אורחים שגדולה מהקבלת פני השכינה היכן מבואר בתורה ומצות לא תחסום שור בדישו מבואר בין מצות עשה והמצוה הגדולה מהכנסת אורחים נכלל במצות ואהבת לרעך כמוך והשיב כי לא יתכן היה לבאר המצוה בתורה באר היטב כי היו מקבלים את האורח הבא והיו מברכים עליו כמו על

שאר המצות והיו מעכבין אותו ולפעמים הוא נחוץ לדרכו ומפסידו הפסד רב אם יעכבנו. והוסיף להמשיל כי אתה איש מסחר ויש לך עסק קבוע לזמן ולשעה אם יעכבוך להאכיל ולהשקות תפסיד מטרת נסיעתך על כן נכללה המצוה בואהבת לרעך כמוך אם לא יוכל אל תעכבנו ואם הזמן נכון ויאות אז קבלהו וכבדהו ונסע לדרכו זכותו יגן עלינו.

פ"א [פעם אחת] הלך הרבי הקדוש מרן ר' דוד מלעלוב זצ"ל [זכר צדיק לברכה] הסמוכה לפיעטרקוב כבימים הקדמונים שלא היה עוד מסלת הברזל להסתופף בצל כ"ק [כבוד קדושת] מו"ר [מורנו ורבנו] הגה"ק [הגאון הקדוש] איש אלקים קדוש דומה למלאך ד' צבאות הרבי ר' אלימלך זצ"ל לעיר ליזענסק כדרכו בקודש מהרבה שנים שנוהג כזה מדי שנה בשנה ונשא על כתפו מתנה בעד רבו שני לאפעטעס (שאפעלען) [יידיש = מְרָדָה] על חג הפסח לאפות מצות שמורה ותמיד ידע ששם קרוב לליזענסק נמצא יער אחד של איזה וויארסט וידע היטב את הדרך אשר ילך בה ופ"א קרה שהלך ביער הלז ותעה שם ולא ידע איך לילך וראה שהוא לא יבוא לקץ ולתכלית (געבלאנדזיעט גוט [יידיש = ללא חוש התמצאות]) ויהי כעבור זמן רב התחיל הה"ק [הרב הקדוש] זצ"ל מלעלוב לבכות בבכיה רבה מה יהיה בסופו ובתוך כך נגלה אליו איש אחד ושאל אותו למה אתה בוכה בני יקירי, וענה בבכיה רבה אליו כי זה הרבה שנים אשר הנני הולך בדרך זה מדי שנה בשנה ועתה הנני תועה בדרך ולא אדע איך לילך אמר אליו האיש בא עמי ונלכה שנינו יחדיו עד שנבוא לקץ היער ושמח הה"ק זצ"ל מאד ע"ז [על זה] ותוך כ"ד [כדי דיבור] ראה הה"ק מרן זצ"ל שהם בקץ היער וכאשר רצה להתפרד הה"ק זצ"ל מאתו אמר להגאון הקדוש זצ"ל בני יקירי תדע בני שהנני אומר לך שלשה דברים עתה, ושני דברים נחוץ לך לדעת מעולם ועד עולם וד"ל [ודי לחכימא], שבאם רוצה לחבר שני גזרי עצים זה לזה, אזי מוכרחין מקודם לקצוץ הסענקעס ועי"ז [ועל ידי זה] יתחברו העצים לאחת וד"ל, והב' טרם שנביט לאיש אחר לראות שם המעלות והחסרונות אזי טוב שלא יביט מאתו בלשון אשכנז איידער אין יענעם אריין צו קוקען איזט גלייכר ניכט פון זיך ארויס צו קוקען [יידיש = מוטב אליו להביט לתוכו לא מתוך עצמך להביט] וד"ל זאת תזכור כל ימי חיך, והאיש הנ"ל הלך לדרכו תיכף ויהיה כעבור הרבה שנים לאחר המעשה הנ"ל והרה"ק מלעלוב זצ"ל התחיל לנהג נשיאות בשם גדול רבי מפורסם אמר פ"א תורה ובתוך שיחותיו הקדושים סיפר כל המאורע הנ"ל ואמר בזה"ל"ק [בזה הלשון הקדושה] בשלחנו הטהור סוואהר עט איזט געוועזען [יידיש כפרית = שבועה שזה היה] אליהו הנביא זכור לטוב כי כן דרכו בקודש להגיד על אמת סוואהר עכל"ק [עד כאן לשון קדשו].